

Brüssel, 24.8.2020
COM(2020) 462 final

2020/0215 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

**millega antakse Slovakkiale nõukogu määruse (EL) 2020/672 alusel ajutist toetust
töötuseriski leevendamiseks COVID-19 puhanguga kaasnenud hädaolukorras**

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Nõukogu määruses 2020/672 (edaspidi „TERA määrus“) on sätestatud õigusraamistik liidu finantsabi andmiseks liikmesriikidele, kus on COVID-19 puhangu tõttu tõsised majandushäired või suur oht nende tekkeks. TERA määruse alusel antav toetus on mõeldud selleks, et rahastada eelkõige lühendatud tööaja kavasad või muid samalaadseid meetmeid, mille eesmärk on kaitsta töötajaid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid ning seega vähendada töötust ja sissetulekute kaotust, samuti selleks, et rahastada mõnda eelkõige töökohal kohaldatavat tervisemeedet.

6. augustil 2020 taotles Slovakkia TERA määruse alusel liidu finantsabi. Kooskõlas TERA määruse artikli 6 lõikega 2 on komisjon konsulteerinud Slovakkia ametiasutustega, et veenduda, kas tegelikud ja kavandatud kulud on järsult ja oluliselt suurenenud otseselt seoses COVID-19 pandeemia tõttu rakendatava riikliku lühendatud tööaja kava ja muude samalaadsete meetmetega. Riikliku lühendatud tööaja kava eesmärk on kaitsta töötajaid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid ning vähendada seeläbi töötust ja sissetulekute kaotust. See võimaldab majandusraskustesse sattunud ettevõtetel töötajate tööaega ajutiselt vähendada, kuna tegemata töötundide eest makstakse töötajatele riiklikku sissetulekutoetust. Kavast saavad toetust taotleda tööandjad, kes on saanud mõned oma töötajad vahemikus märtsist 2020 kuni detsembrini 2021 ajutiselt sundpuhkusele. Sellised tööandjad võivad taotleda palgakulude hüvitamist kuni 80 % ulatuses sundpuhkusele saadetud töötaja tavapärasest brutopalgast (kuid mitte rohkem kui 880 eurot kuus), tingimusel et töötaja töökoht säilib. Lisaks riiklikule lühendatud tööaja kavale on Slovakkia ette näinud järgmised kaasnevad meetmed: a) kindlasummalised toetusmaksed töötaja kohta 2020. aasta märtsist kuni septembri lõpuni, tingimusel et müügikäive on vähenenud vähemalt 20 % (igakuine toetus vahemikus 180 kuni 540 eurot sõltuvalt müügikäibe vähenemise määrast); b) kindlasummalised toetusmaksed kohustusliku sotsiaalkindlustusega füüsilisest isikust ettevõtjatele 2020. aasta septembri lõpuni, tingimusel et müügikäive on vähenenud vähemalt 20 % (igakuine toetus vahemikus 180 kuni 540 eurot sõltuvalt müügikäibe vähenemise määrast); c) palgakulude hüvitamine kuni 80 % ulatuses töötaja brutopalgast (kuid mitte rohkem kui 1 100 eurot) 2020. aasta septembri lõpuni, kui ettevõtte on dekreeidi alusel suletud; ja d) kindlasummaline hüvitis (210 eurot kuus) lepingu alusel töötavatele töötajatele, ühest isikust koosnevatele ettevõtetele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele kuni 2020. aasta septembri lõpuni.

Slovakkia on esitanud komisjonile asjakohase teabe.

Kättesaadavaid tõendeid arvesse võttes teeb komisjon nõukogule ettepaneku võtta vastu rakendusotsus, millega antakse Slovakkiale TERA määruse alusel finantsabi eespool nimetatud meetmete rakendamise toetamiseks.

• Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega

Käesolev ettepanek on täielikult kooskõlas nõukogu määrusega 2020/672, mille alusel see on tehtud.

Ettepanek täiendab teist liidu õigusakti, mille alusel toetatakse liikmesriike hädaolukordades, nimelt nõukogu 11. novembri 2002. aasta määrust (EÜ) nr 2012/2002 Euroopa Liidu Solidaarsusfondi loomise kohta (edaspidi „määrus (EÜ) nr 2012/2002“). 30. märtsil võeti vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2020/461, millega muudetakse nimetatud

õigusakti, laiendades selle kohaldamisala ka ulatuslikele rahvatervise hädaolukordadele ja määrates kindlaks konkreetsed rahastamiskõlblikud meetmed.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Ettepanek on üks paljudest meetmetest, mis on välja töötatud praegusele COVID-19 pandeemia reageerimiseks (näiteks koroonaviirusele reageerimise investeerimisalgatus), ning see täiendab muid tööhõivet toetavaid vahendeid, nagu Euroopa Sotsiaalfond ja Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (EFSI) / InvestEU fond. Praeguse COVID-19 puhangu ajal liikmesriikide toetamiseks laenude võtmist ja andmist käsitlev ettepanek toimib eelkõige teise kaitseliinina, mille kaudu rahastatakse lühendatud tööaja kavasad ja samalaadseid meetmeid, aidates säilitada töökohti ning kaitstes seega töotajaid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid töötuks jäämise eest.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Käesoleva ettepaneku õiguslik alus on nõukogu määrus 2020/672.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Ettepanek on vastus liikmesriigi taotlusele ja sellega näidatakse Euroopa solidaarsust, andes COVID-19 puhangust mõjutatud liikmesriigile ajutiste laenudena liidu finantsabi. Sellise finantsabiga toetatakse teise kaitsemeetmena ajutiselt avaliku sektori kulutuste suurendamist seoses lühendatud tööaja kavade ja muude samalaadsete meetmetega, et aidata riigil kaitsta töökohti ning seega kaitsta töotajaid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid töötuseriski ja sissetuleku kaotuse eest.

Toetus aitab kriisist mõjutatud inimesi ning leevendab praeguse COVID-19 kriisi otsest ühiskondlikku ja majanduslikku mõju.

- **Proportsionaalsus**

Ettepanek on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas. See ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik ettepaneku eesmärkide saavutamiseks.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Kuna ettepanek tuli koostada kiiresti, et nõukogu saaks selle õigel ajal vastu võtta, ei olnud võimalik sidusrühmadega konsulteerida.

- **Mõjuhindang**

Kuna ettepanek on kiireloomuline, siis mõju ei hinnatud.

4. MÕJU EELARVELE

Komisjonil peaks olema õigus võtta finantsturgudel laenu, et laenata seda edasi liikmesriigile, kes taotleb finantsabi TERA rahastamisvahendist.

Lisaks liikmesriikide garantiidele hõlmab raamistik muid kaitsemeetmeid, et tagada kava rahaline usaldusväärsus:

- range ja konservatiivne finantsjuhtimine;
- sellise laenuportfelli loomine, mis piirab kontsentratsiooniriski, iga-aastast riskipositsiooni ja ülemäärast riskipositsiooni üksikute liikmesriikide suhtes, tagades samal ajal piisavad vahendid kõige enam abi vajavatele liikmesriikidele; ning
- võla pikendamise võimalused.

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega antakse Slovakkiale nõukogu määruse (EL) 2020/672 alusel ajutist toetust töötuseriski leevendamiseks COVID-19 puhanguga kaasnenud hädaolukorras

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 19. mai 2020. aasta määrust (EL) 2020/672, millega luuakse COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras töötuseriski leevendamiseks pakutava ajutise toetuse Euroopa rahastu (TERA)¹, eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) 6. augustil 2020 taotles Slovakkia liidult finantsabi eesmärgiga täiendada riiklikke meetmeid, millega leevendatakse COVID-19 puhangu mõju ja selle sotsiaal-majanduslikke tagajärgi töötajate jaoks.
- (2) COVID-19 puhang ja erakorralised meetmed, mida Slovakkia on võtnud puhangu ohjeldamiseks ning selle sotsiaal-majanduslike ja tervisega seotud tagajärgede leevendamiseks, mõjuvad eeldatavasti rängalt riigi rahandusele. Komisjoni 2020. aasta kevadprognoosi kohaselt oleks Slovakkia valitsemissektori eelarvepuudujääk ja võlg 2020. aasta lõpuks olnud vastavalt 8,5 % ja 59,5 % sisemajanduse koguproduktist (SKP). Komisjoni 2020. aasta suvise vaheprognoosi kohaselt väheneb Slovakkia SKP 2020. aastal 9,0 %.
- (3) COVID-19 puhang on halvanud olulise osa Slovakkia tööjõust. See on kaasa toonud Slovakkia avaliku sektori kulude järsu ja olulise suurenemise seoses riikliku lühendatud tööaja kava ja muude samalaadsete meetmetega, nagu on täpsustatud põhjenduses 4.
- (4) Täpsemalt nähakse Slovakkia 6. augusti 2020. aasta taotluses osutatud tööturuteenuseid käsitleva seaduse nr 5/2004 (kog.) alusel ette mitmesugused meetmed COVID-19 puhangu mõju leevendamiseks, sealhulgas kava, millega toetatakse tööandjaid, kes on oma töötajaid ajavahemikus märtsist 2020 kuni detsembrini 2021 ajutiselt sundpuhkusele saatnud. Sellised tööandjad võivad taotleda palgakulude hüvitamist kuni 80 % ulatuses sundpuhkusele saadetud töötaja tavapärasest brutopalgast (kuid mitte rohkem kui 880 eurot kuus), tingimusel et töötaja töökoht säilib. Peale selle on ette nähtud mitmesugused kaasnevad meetmed: a) kindlasummalised toetusmaksed töötaja kohta 2020. aasta märtsist kuni septembri lõpuni, tingimusel et müügikäive on vähenenud vähemalt 20 % (igakuine toetus vahemikus 180 kuni 540 eurot sõltuvalt müügikäibe vähenemise määrast); b) kindlasummalised toetusmaksed kohustusliku sotsiaalkindlustusega füüsilisest isikust ettevõtjatele 2020. aasta septembri lõpuni, tingimusel et müügikäive on

¹ ELT L 159, 20.5.2020, lk 1.

vähenenud vähemalt 20 % (igakuine toetus vahemikus 180 kuni 540 eurot sõltuvalt müügikäibe vähenemise määra); c) palgakulude hüvitamine kuni 80 % ulatuses töötaja brutopalgast (kuid mitte rohkem kui 1 100 eurot) 2020. aasta septembri lõpuni, kui ettevõtte on dekreedil alusel suletud; ja d) kindlasummaline hüvitis (210 eurot kuus) lepingu alusel töötavatele töötajatele, ühest isikust koosnevatele ettevõtetele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele kuni 2020. aasta septembri lõpuni. Kindlasummalist hüvitist võib pidada määruses (EL) 2020/672 osutatud lühendatud töötaja kavadega samalaadseks meetmeks, kuna selle eesmärk on kaitsta füüsilisest isikust ettevõtjaid või sarnaste kategooriate töötajaid sissetuleku vähenemise või kaotamise eest.

- (5) Slovakkia vastab määruse (EL) 2020/672 artiklis 3 sätestatud finantsabi taotlemise tingimustele. Slovakkia on esitanud komisjonile asjakohased tõendid selle kohta, et tegelikud ja kavandatud avaliku sektori kulud on alates 1. veebruarist 2020 suurenenud 1 077 457 000 euro võrra riiklike meetmete tõttu, mida on võetud COVID-19 puhangu sotsiaal-majandusliku mõju leevendamiseks. See kujutab endast kulude järsku ja olulist kasvu, sest uued meetmed hõlmavad märkimisväärset osa Slovakkia ettevõtjatest ja tööstusest. Slovakkia kavatseb suurenenud kulusid rahastada 390 262 000 euro ulatuses liidu vahenditest ja 56 311 400 euro ulatuses oma vahenditest.
- (6) Kooskõlas määruse (EL) 2020/672 artikliga 6 on komisjon konsulteerinud Slovakkia ja veendunud, et avaliku sektori tegelikud ja kavandatud kulud on järsult ja oluliselt suurenenud otseselt seoses lühendatud töötaja kavade ja muude samalaadsete meetmetega, mida on kirjeldatud 6. augusti 2020. aasta taotluses.
- (7) Seetõttu tuleks Slovakkiale anda finantsabi COVID-19 puhangust põhjustatud tõsiste majandushäirete sotsiaal-majanduslike tagajärgedega tegelemiseks.
- (8) Käesolev otsus ei tohiks piirata ühegi sellise menetluse tulemust, mis võidakse alata seoses siseturu toimimise moonutamisega, eelkõige ELi toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 alusel. See ei vabasta liikmesriike ELi toimimise lepingu artikli 108 kohasest kohustusest teavitada komisjoni võimalikest riigiabi juhtudest.
- (9) Slovakkia peaks komisjoni korrapäraselt teavitama kavandatud avaliku sektori kulutuste tegemisest, et komisjon saaks hinnata, millises ulatuses on Slovakkia neid kulutusi teinud.
- (10) Finantsabi andmise otsuse tegemisel on arvesse võetud Slovakkia olemasolevaid ja eeldatavaid vajadusi ning vastavalt määrusele (EL) 2020/672 teiste liikmesriikide juba esitatud või esitatavaid finantsabi taotlusi, kohaldades samal ajal võrdse kohtlemise, solidaarsuse, proportsionaalsuse ja läbipaistvuse põhimõtteid,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Slovakkia vastab määruse (EL) 2020/672 artiklis 3 sätestatud tingimustele.

Artikkel 2

1. Liit annab Slovakkiale laenu kuni 630 883 600 eurot. Laenu maksimaalne keskmine tagasimaksetähtaeg on 15 aastat.
2. Käesoleva otsuse alusel antav finantsabi on kättesaadav 18 kuu jooksul alates otsuse jõustumise kuupäevale järgnevast päevast.

3. Komisjon teeb liidu finantsabi Slovakkiale kättesaadavaks kuni kaheksa osamaksena. Osamakse võidakse välja maksta ühes või mitmes osas. Esimese osamakse osade tagasimaksetähtaeg võib olla pikem kui lõikes 1 osutatud maksimaalne keskmine tagasimaksetähtaeg. Sellisel juhul määratakse edasiste osade tagasimaksetähtajad kindlaks nii, et pärast kõikide osamaksete väljamaksmist ei ületataks lõikes 1 osutatud maksimaalset keskmist tagasimaksetähtaega.
4. Esimene osamakse tehakse määruse (EL) 2020/672 artikli 8 lõikes 2 sätestatud laenulepingu jõustumisel.
5. Slovakkia tasub iga osamakse eest määruse (EL) 2020/672 artiklis 4 osutatud liidu rahastamiskulud ning kõik sellest rahastamisest tulenevad muud tasud, kulud ja väljaminekud, mis liidul tekivad.
6. Osamaksete suuruse ja väljamaksmise ning osade suuruse otsustab komisjon.

Artikkel 3

Slovakkia võib rahastada riiklikku lühendatud tööaja kava ja kaasnevaid meetmeid, mis on ette nähtud tööturuteenuseid käsitleva seaduse nr 5/2004 (kog.) artikli 54 lõike 1 punktis e.

Artikkel 4

Slovakkia teavitab komisjoni kavandatud avaliku sektori kulutuste tegemisest hiljemalt [KUUPÄEV: kuus kuud pärast käesoleva otsuse avaldamise kuupäeva] ja seejärel iga kuue kuu järel, kuni kavandatud avaliku sektori kulutused on täielikult tehtud.

Artikkel 5

Käesolev otsus on adresseeritud Slovaki Vabariigile.

Artikkel 6

Käesolev otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*